

TYP

Třetí pozice ze vzorníku je specifikována ušlechtilostí a harmonií exteriéru s ohledem na plemeno a pohlaví. Každé plemeno má své specifické požadavky. V ČR je hodnocena max. 20 body.

V pozici **TYP** posuzujeme:

- Tělesný rámec – trup, tělo vč. krku – délku, šířku, hloubku, souměrnost
- Končetiny – síla a délka
- Postoj hrudních končetin
- Pohlavní výraz
- Uši
- Hlavu

TĚLESNÝ RÁMEC – je dán především kosterním podkladem. Tělo Vss by mělo být zavalité, mohutné, válcovité, s širokou hrudní i pánevní partií, dostatečně dlouhé.

Přípustné vady: mírné odchylky od předepsaného typu a hlavy, slabší zavalitost, kratší tělo – u králíků se zjištěnou nižší hmotností

Nepřípustné vady: výrazně dlouhé a úzké tělo

KONČETINY – silné, vzpřímené, zešíroka postavené hrudní končetiny

Přípustné vady: jemnější nebo delší končetiny

Nepřípustné vady: výrazné odchylky od požadovaného typu končetin a postoje (výluka)

POSTOJ HRUDNÍCH KONČETIN – by měl být polovysoký

Přípustné vady: mírné odchylky od požadovaného postoje

Nepřípustné vady: výrazné odchylky od požadovaného postoje (výluka)

POHLAVNÍ VÝRAZ – má jednoznačně vyjadřovat pohlaví králíka především v utváření hlavy v rámci plemenných požadavků – jednoznačně musíme odlišit samce od samice. Hlava králice je vždy jemnější. U samců je součástí pohlavního výrazu zbytnění mazových žláz – věkem se zvýrazňují pod bradou v mezisaničích, nemají však narušovat vzhled samce

Přípustné vady: hlava bez zřetelného pohlavního výrazu, ztn. jemnější hlava u samce, hrubší hlava u králice

Nepřípustné vady: zcela chybějící pohlavní výraz u dospělých samců(výluka)

UŠI – jsou pevné struktury, se silným základem, u sebe nesené, dobře osrstěné, lžičkovitě otevřené, na koncích zaoblené, dlouhé 12,0-

13,5 cm – měří se mezi boltci od kořene uší u hlavy až po okraj špiček složených boltců

Přípustné vady: slabší struktura a osrstění uší, mírné odchylky od stanovené délky uší

Nepřípustné vady: uši kratší než 11,0 cm a delší než 15 cm, silná deformace jednoho či obou uší u kořene (výluka), klopené uši, vysloveně rozkleslé uši

HLAVA – je silná, široká v čele i nose, mírně klabonosá, celkově kulatá. Hlava králic má jemnější stavbu. Krk je silný a krátký

Přípustné vady: mírné odchylky od požadovaného utváření hlavy

Nepřípustné vady: výrazně úzká a špičatá hlava (vždy výluka)

A co na to genetika?

Znaky, které společně vytvářejí typ králíka – například **délka, šířka a hloubka těla, mohutnost kostry, síla končetin, utváření hlavy nebo délka uší** – jsou z velké části **geneticky podmíněné**. Na rozdíl od některých kvalitativních znaků, jako je například zbarvení srsti, však zpravidla nejsou řízeny jediným genem, ale **větším množstvím genů současně**. Hovoříme proto o **polygenně založených, převážně kvantitativních znacích**.

Jejich výsledný projev – tedy to, co na zvířeti skutečně vidíme a při posuzování hodnotíme – však není výsledkem pouze jeho genetické výbavy. Významnou roli hrají také **podmínky prostředí, výživa, zdravotní stav, věk nebo celková kondice zvířete**.

Pro chovatele z toho plyne, že při výběru zvířat do dalšího chovu nestačí hodnotit pouze jeden znak nebo jedno mimořádně dobře oceněné zvíře. Důležité je sledovat také **rodiče, sourozence a především potomstvo**, protože teprve opakovaný výskyt žádoucích znaků v příbuzenstvu může napovědět, jak spolehlivě je daný jedinec předává dalším generacím.

U **pohlavního výrazu** je situace trochu jiná. Genetický základ samozřejmě má, ale jeho fenotypový projev souvisí také s **pohlavím a působením pohlavních hormonů**. Proto se typická mohutnější samčí hlava a další sekundární pohlavní znaky zvýrazňují s dospíváním.

A v neposlední řadě je důležitá **korelace znaků**. Nelze jednotlivé části typu úplně oddělit. Selektce například na mohutnější tělesný rámec může souviset i s hmotností, délkou těla nebo mohutností kostry. Proto je potřeba vybírat zvíře **komplexně podle celkového plemenného typu**, nikoliv maximalizovat jeden znak na úkor ostatních.

Na závěr:

Typ není jen o mohutné hlavě, správné délce uší nebo zavalitém těle. Je výsledkem souhry všech jednotlivých znaků, které by měly společně vytvářet harmonický celek odpovídající požadavkům plemene.

Pro chovatele je proto důležité naučit se dívat na zvíře jako na celek a

nesoustředit se pouze na jeho nejvýraznější přednosti či nedostatky. Ani vynikající jeden znak totiž nedokáže nahradit nedostatky v celkovém typu.

A právě zde začíná skutečná chovatelská práce – nejen poznat kvalitního jedince, ale dokázat odhadnout, které jeho vlastnosti chceme v chovu upevnit, co potřebujeme zlepšit a jakého partnera pro něj zvolit. Výstavní hodnocení nám může být důležitým vodítkem, ale o skutečné chovatelské hodnotě zvířete mnohdy nejvíce vypoví až jeho potomstvo.

Cílem tedy není „dokonalost“ v jednom znaku, ale Vss, který svým celkovým vzhledem na první pohled představuje typického zástupce svého plemene. 🐰

